2026/1946

19.8.2026 г.

ПРЕВОД

Споразумение между Европейския съюз и Република Джибути относно статута на силите, ръководени от Европейския съюз в Република Джибути в рамките на операция за морска сигурност на Европейския съюз за опазване на свободата на корабоплаването във връзка с кризата в Червено море (EUNAVFOR ASPIDES)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ,

от една страна, и

РЕПУБЛИКА ДЖИБУТИ, наричана по-долу „Джибути“ или „приемаща държава“,

от друга страна,

наричани заедно по-долу „страните“,

ЗАГРИЖЕНИ от зачестяването на нападенията срещу търговски кораби и като подчертават значението на упражняването на правата и свободите на корабоплаване на корабите на всички държави в Червено море, включително търговските кораби, преминаващи през протока Баб ал-Мандаб, в съответствие с международното право,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД:

— резолюции 2624 (2022) и 2722 (2024) на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации,

— Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, сключена в Монтего Бей на 10 декември 1982 г.,

— Решение (ОВППС) 2024/583 на Съвета от 8 февруари 2024 г. относно операция за морска сигурност на Европейския съюз за опазване на свободата на корабоплаването във връзка с кризата в Червено море (EUNAVFOR ASPIDES) ([1]),

— писмото на Република Джибути от 12 март 2024 г., в което се посочва, че операция EUNAVFOR ASPIDES ще бъде разположена в Джибути, за да си осигури подкрепата, от която се нуждае,

— че настоящото споразумение не засяга правата и задълженията на страните съгласно други международни споразумения и други международноправни инструменти за установяване на международни съдилища и трибунали, включително Римския статут на Международния наказателен съд,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

Приложно поле и определения

1. Настоящото споразумение се прилага за силите, ръководени от Европейския съюз, и за техния личен състав.

2. Настоящото споразумение се прилага единствено на територията на приемащата държава, включително нейните вътрешни води, териториално море и въздушно пространство.

([1]) ОВ ЕС L, 2024/583, 12.2.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/583/oj.

3. За целите на настоящото споразумение:

а) „сили, ръководени от Европейския съюз или EUNAVFOR“ означава главните военни щабове на Европейския съюз и националните контингенти, участващи в операцията, техните плавателни съдове, въздухоплавателни средства, оборудване и транспортни средства;

б) „операция“ означава подготовката, установяването, изпълнението и поддръжката на операцията за морска сигурност на Европейския съюз за опазване на свободата на корабоплаването във връзка с кризата в Червено море (EUNAVFOR ASPIDES), създадена от Европейския съюз с Решение (ОВППС) 2024/583;

в) „командващ операцията“ означава командващия операцията;

д) „командващ силите на Европейския съюз“ означава командващия в театъра на операциите;

е) „главен военен щаб на Европейския съюз“ означава главния военен щаб и неговите подразделения, независимо от местоположението им, под ръководството на военните командващи на Европейския съюз, които осъществяват командването или военния контрол на операцията;

е) „национални контингенти“ означава подразделенията, корабите и въздухоплавателните средства и частите на държавите – членки на Европейския съюз и на други държави, участващи в операцията;

ж) „личен състав на EUNAVFOR“ означава членовете на гражданския и военния личен състав, зачислен към EUNAVFOR, личният състав, разположен за подготовка на операцията, както и личният състав, изпълняващ мисия на участваща държава или институция на Европейския съюз в рамките на операцията, които се намират на територията на приемащата държава, с изключение на местния личен състав и персонала, нает от международни търговски предприятия;

з) „местен персонал“ означава служители, които са граждани или лица, които пребивават постоянно на територията на приемащата държава;

и) „бази“ означава всички сгради, жилища и земя, необходими на EUNAVFOR и на личния състав на EUNAVFOR;

й) „участваща държава“ означава всяка държава, която е предоставила национален контингент на разположение на EUNAVFOR;

к) „води“ означава вътрешните води и териториалното море на приемащата държава и въздушното пространство над тези води;

л) „официална кореспонденция“ означава цялата кореспонденция, свързана с операцията и нейните функции.

Член 2

Общи разпоредби

1. EUNAVFOR и личният състав на EUNAVFOR спазват законите и подзаконовите нормативни актове на приемащата държава и се въздържат от всякакви действия или дейности, които са несъвместими с целите на операцията.

2. EUNAVFOR предварително и редовно съобщават на правителството на приемащата държава броя на личния състав на EUNAVFOR, който преминава транзитно през територията на приемащата държава или който е разположен на нея, както и данните на плавателните съдове, въздухоплавателните средства и частите, които се намират във водите или акостират на пристанищата на приемащата държава.

3. За всеки план за разполагане или посещение в Джибути на граждани трета държава, участваща в операцията, Джибути се уведомява предварително с вербална нота, за да се получи нейното разрешение. При липса на писмено възражение от страна на Джибути в срок от петнадесет (15) дни от получаването на това уведомление се счита, че за разполагането или посещението на съответните граждани на трети държави е получено мълчаливо разрешение от органите на Джибути.

Член 3

Идентификация

1. Членовете на личния състав на EUNAVFOR, разположен на сухоземната територия на приемащата държава, винаги носят със себе си паспорт или военна лична карта.

2. Превозните средства, въздухоплавателните средства, плавателните съдове и други транспортни средства на EUNAVFOR носят отличителни знаци на EUNAVFOR или регистрационни табели, за които компетентните органи на приемащата държава са били предварително уведомени.

3. EUNAVFOR имат право да поставят знамето на Европейския съюз и отличителни знаци, като военни емблеми, титли и официални символи, в базите и върху превозните си и други транспортни средства. Върху униформите на личния състав на EUNAVFOR се поставя отличителна емблема на EUNAVFOR.

4. Националното знаме или емблеми на съставните национални контингенти, участващи в операцията, могат да се поставят в базите на EUNAVFOR, върху превозните и други транспортни средства, както и върху униформи, в съответствие с решението на командващия силите на Европейския съюз.

Член 4

Преминаване на границите и движение на територията на приемащата държава

1. Членовете на личния състав на EUNAVFOR се допускат на територията на приемащата държава само след представяне на валиден паспорт и, в случаите на първо влизане на територията на държавата, след представяне на индивидуална или колективна заповед, свързана с мисията, издадена от EUNAVFOR, освен за екипажите на плавателните съдове и въздухоплавателните средства на EUNAVFOR. Личният състав на EUNAVFOR се освобождава от имиграционни проверки и митнически контрол при влизане, напускане или пребиваване на територията на приемащата държава. Приложимите разпоредби относно визите не се прилагат към екипажите на плавателните съдове и въздухоплавателните средства на EUNAVFOR.

2. Членовете на личния състав на EUNAVFOR се освобождават от приложимите разпоредби на приемащата държава относно регистрацията и контрола на чуждите граждани, но не придобиват право на постоянно пребиваване или местоживеене на територията на приемащата държава.

3. На приемащата държава се представя за информация общ списък с ресурсите на EUNAVFOR, които влизат на нейна територия.

Тези ресурси носят отличителните идентификационни знаци на EUNAVFOR. EUNAVFOR се освобождават от представянето на всякакви други митнически документи, както и от всякакви проверки.

4. Членовете на личния състав на EUNAVFOR могат да управляват моторни превозни средства, плавателни съдове и въздухоплавателни средства на територията на приемащата държава, ако имат валидно национално, международно или военно свидетелство за управление на моторно превозно средство, свидетелство за управление на кораб или съответно за пилот, издадено от някоя от участващите държави.

5. За целите на операцията приемащата държава предоставя на EUNAVFOR и на личния състав на EUNAVFOR свобода на движение и придвижване на територията си, включително в своите води и въздушно пространство. Свободата на движение през териториалното море на приемащата държава включва по-специално спиране и хвърляне на котва.

6. За целите на операцията EUNAVFOR във водите могат да извършват пускане, приземяване и качване на борда на всякакви въздухоплавателни средства или военни съоръжения.

7. За целите на операцията EUNAVFOR и транспортните средства, за които има сключен договор за наем, могат да използват обществени пътища, мостове, фериботи, летища и пристанища без заплащане на такси или други налози. EUNAVFOR не се освобождават от заплащане на стойността на поръчани и получени по тяхно искане услуги.

8. Джибути разрешава на EUNAVFOR достъп до чуждестранни военни бази в Джибути, както и за използването им с цел разполагане на максимум десет (10) лица.

EUNAVFOR уведомява Джибути с вербална нота за броя на личния състав, разположен от EUNAVFOR в тези военни бази, към 1 януари 2026 г. до максималния брой, посочен в първата алинея

В случай на извънредни обстоятелства, признати от Европейския съюз и Джибути, и по-специално в случай че операцията не разполага с щаб, разположен на плавателен съд, EUNAVFOR може да предвиди временно допълнително разполагане на още двадесет (20) лица в една от тези военни бази за срок от шест (6) месеца. Джибути се уведомява с вербална нота относно извънредните обстоятелства и подробностите във връзка с това разполагане, за да бъде получено нейното разрешение. При липса на писмено възражение от страна на Джибути в срок от петнадесет (15) дни от получаването на това уведомление се счита, че за временното допълнително разполагане е получено мълчаливо разрешение от органите на Джибути. Веднага след като извънредните обстоятелства престанат да съществуват, числеността на личния състав, разположен в чуждестранни военни бази в Джибути, се намалява до максимум десет (10) души.

Член 5

Привилегии и имунитети на EUNAVFOR, предоставени от приемащата държава

1. Базите, плавателните съдове и въздухоплавателните средства на EUNAVFOR са неприкосновени. Въпреки това служители на приемащата държава имат право да влизат в тях със съгласието на командващия силите на Европейския съюз.

2. EUNAVFOR, тяхната собственост и имущество, независимо къде се намират и кой ги управлява, се ползват със съдебен имунитет.

3. Базите и оборудването на EUNAVFOR, другото имущество, което се намира в посочените бази, както и транспортните средства на EUNAVFOR не подлежат на претърсване, реквизиция, запор или изпълнителни действия.

4. Архивите и документацията на EUNAVFOR са неприкосновени по всяко време и където и да се намират.

5. Официалната кореспонденция на EUNAVFOR е неприкосновена.

6. Приемащата държава разрешава внасянето на стоки за операцията и ги освобождава от всякакви мита, такси или подобни налози, с изключение на таксите за съхранение, превоз и други предоставени услуги.

7. За закупени и внесени стоки, предоставени услуги и бази, предназначени за целите на операцията, EUNAVFOR се освобождават от всякакви държавни, регионални и общински данъци, такси и подобни налози.

EUNAVFOR не се освобождават от такси или други плащания, които представляват заплащане за извършени услуги.

Член 6

Привилегии и имунитети на личния състав на EUNAVFOR, предоставени от приемащата държава

1. Личният състав на EUNAVFOR не подлежи на арест или задържане под никаква форма. В случай че полицейски орган на приемащата държава стане свидетел на престъпление на обществено място, той има право, ако извършителят е засегнал физическата неприкосновеност на гражданин на приемащата държава, да задържи извършителя с цел да гарантира неговата защита до пристигането на компетентните органи на EUNAVFOR.

2. Документите, кореспонденцията и имуществото на личния състав на EUNAVFOR са неприкосновени, освен в случай на изпълнителни действия, посочени в параграф 6.

3. Личният състав на EUNAVFOR се ползва с имунитет по отношение на наказателната юрисдикция на приемащата държава.

Заинтересованата участваща държава или институция на Европейския съюз, според случая, може да се откаже от имунитета на личния състав на EUNAVFOR по отношение на наказателната юрисдикция. Отказът от имунитет винаги трябва да бъде в писмена форма.

4. Личният състав на EUNAVFOR се ползва с имунитет по отношение на гражданската и административната юрисдикция на приемащата държава във връзка с устни или писмени изявления, както и на всякакви действия, предприети в изпълнение на официалните му функции.

Ако пред съд на приемащата държава бъде образувано гражданско производство срещу член на личния състав на EUNAVFOR, командващият силите на Европейския съюз и компетентният орган на участващата държава или институция на Европейския съюз незабавно се уведомяват за това. Преди образуването на съдебното производство командващият силите на Европейския съюз и компетентният орган на участващата държава или институция на Европейския съюз удостоверяват пред съда дали въпросното действие е извършено от член на личния състав на EUNAVFOR в изпълнение на официалните му функции.

Ако действието е извършено в изпълнение на официални функции, производство не се образува и се прилага член 15. Ако действието не е извършено в изпълнение на официални функции, производството може да продължи.

Приемащата държава гарантира, че компетентният съд признава удостоверението, предоставено от командващия силите на Европейския съюз и компетентния орган на участващата държава или на институция на Европейския съюз.

При образуване на гражданско производство от въпросния член на личния състав на EUNAVFOR той вече не може да с позовава на имунитета си по отношение на юрисдикцията във връзка с всякакви насрещни искове, пряко свързани с основния иск.

5. Личният състав на EUNAVFOR не е длъжен да дава свидетелски показания.

6. Изпълнителни мерки спрямо въпросните членове на личния състав на EUNAVFOR не могат да се предприемат, освен когато срещу тях е образувано гражданско дело, което не е свързано с официалните им функции. Имуществото на посочения член на личния състав на EUNAVFOR, за което командващият силите на Европейския съюз е удостоверил, че е необходимо за изпълнението на официалните му функции, не може да бъде изземвано или отнемано при изпълнение на съдебно решение. При граждански производства членовете на личния състав на EUNAVFOR не подлежат на ограничения върху личната им свобода или други ограничителни мерки.

7. Имунитетът на личния състав на EUNAVFOR по отношение на юрисдикцията на приемащата държава не го освобождава от юрисдикциите на съответните участващи държави.

8. Членовете на личния състав на EUNAVFOR се освобождават от всякакви форми на данъчно облагане в приемащата държава върху заплатите и възнагражденията, които получават от EUNAVFOR или от съответните участващи държави, както и върху всички други доходи, получени от източници извън приемащата държава.

9. В зависимост от законите и подзаконовите нормативни актове, които приема, приемащата държава разрешава вноса на стоки за лично ползване от личния състав на EUNAVFOR и ги освобождава от всякакви мита, данъци и други такси освен такси за съхранение, такси за превоз и други подобни услуги.

Личният багаж на членовете на личния състав на EUNAVFOR се освобождава от проверки, освен ако няма сериозни основания да се предполага, че съдържа вещи, които не са предназначени за лично ползване от личния състав на EUNAVFOR, или предмети, забранени за внос и износ по закон или за които се прилагат правилата за налагане на карантина на приемащата държава. В такъв случай проверката се извършва само в присъствието на съответния член на личния състав на EUNAVFOR или на упълномощен представител на EUNAVFOR.

Член 7

Местен персонал

1. Членовете на личния състав, наети на място от EUNAVFOR, са изключително граждани на Джибути, освен в изключителни случаи, когато Джибути позволява наемането на работа на чужденци, пребиваващи в Джибути.

2. Местният персонал на EUNAVFOR не се ползва от привилегии или имунитет. Приемащата държава обаче трябва да упражнява юрисдикцията си над местния персонал по такъв начин, че да не се възпрепятства прекомерно изпълнението на функциите на операцията.

Член 8

Наказателна юрисдикция

Компетентните органи на участващата държава имат право да упражняват на територията на приемащата държава, в сътрудничество с компетентните органи на последната, наказателна юрисдикция и дисциплинарна власт, предоставени им от законодателството на участващата държава по отношение на всеки член от личния състав EUNAVFOR, спрямо когото е приложимо посоченото законодателство.

Член 9

Униформа и оръжия

1. Носенето на униформа се урежда с правила, приети от командващия силите на Европейския съюз

2. За целите на операцията членовете на военния личен състав на EUNAVFOR могат да носят или да превозват оръжия и амуниции, при условие че това е разрешено чрез заповедите на тяхната военна йерархия .

Член 10

Подкрепа от страна на приемащата държава и сключване на договори

1. Приемащата държава се съгласява, ако бъде отправена такава молба, да подпомогне EUNAVFOR при намирането на подходящи бази.

2. В рамките на своите средства и възможности приемащата държава допринася за подготовката, установяването, изпълнението и поддръжката на операцията.

3. Правото, приложимо за договори, сключени от EUNAVFOR в приемащата държава, се определя в съответните договори.

4. Всеки договор може да предвижда процедурата за уреждане на спорове, посочена в член 15, параграфи 3 и 4, да урежда споровете, възникващи при прилагането му.

5. Приемащата държава улеснява изпълнението на договорите, сключени между EUNAVFOR и търговски оператори за целите на операцията.

Член 11

Промени на базите

EUNAVFOR имат право да изграждат или променят бази в зависимост от оперативните нужди, с предварително съгласие на приемащата държава.

Член 12

Смърт на член на личния състав на EUNAVFOR

1. Командващият силите на Европейския съюз има право да предприеме действия и да направи необходимите разпореждания за репатриране на починал член на личния състав на EUNAVFOR, както и на личното имущество на починалия.

2. Аутопсии на починал член на EUNAVFOR не могат да се извършват без съгласието на съответната държава и в отсъствието на представител на EUNAVFOR или на съответната държава.

3. Приемащата държава и EUNAVFOR си сътрудничат в максимална степен за бързото репатриране на починали членове на личния състав на EUNAVFOR.

Член 13

Сигурност на EUNAVFOR и военна полиция

1. Приемащата държава предприема всички подходящи мерки за гарантиране на сигурността на EUNAVFOR и техния личен състав извън базите.

2. EUNAVFOR имат право, в сътрудничество с компетентните органи на приемащата държава, да предприемат на сухоземната територия на приемащата държава и във водите ѝ необходимите мерки за защита на базите, плавателните съдове и въздухоплавателните средства на EUNAVFOR, както и на плавателните съдове, които защитават, от всякакви външни нападения или непозволен достъп.

3. Командващият силите на ЕС може да създаде военно полицейско звено за поддържане на реда в базите.

4. Военното полицейско звено, посочено в параграф 3 може също, в консултация и сътрудничество с военната полиция или полицията на приемащата държава, да действа извън базите за осигуряване на ред и дисциплина сред личния състав на EUNAVFOR.

Член 14

Комуникации

1. EUNAVFOR могат да инсталират и използват радиопредавателни и радиоприемни устройства, както и системи за комуникация чрез сателит. EUNAVFOR си сътрудничи с компетентните органи на приемащата държава с оглед избягване на конфликти при използването на съответните честоти. Приемащата държава предоставя достъп до честотния спектър в съответствие с действащото законодателство.

2. EUNAVFOR имат право на неограничена комуникация по радио, включително сателитно, мобилно и преносимо радио, телефон, телеграф, факс и други средства, както и правото да инсталират необходимото оборудване за поддръжка на тези комуникации във и между базите, включително поставяне на кабели и наземни линии за целите на операцията.

3. На територията на базите EUNAVFOR могат да създадат необходимите условия за доставянето на поща, адресирана до и от EUNAVFOR или техния личен състав.

4. Редът и условията за прилагането на настоящия член се договарят с компетентните органи на приемащата държава.

Член 15

Искания за обезщетение в случай на смърт, нараняване, вреди или загуба

1. Исканията за обезщетение при увреждане или загуба на гражданско или държавно имущество, както и искове за обезщетение при смърт или нараняване на лице и за увреждане или загуба на имущество на EUNAVFOR се уреждат с извънсъдебно споразумение.

2. Искания, посочени в параграф 1, се предават на EUNAVFOR чрез компетентните органи на приемащата държава, когато се отнася за искания, предявени от юридически или физически лица от приемащата държава, или на компетентните органи на приемащата държава, когато се отнася за искания, предявени от EUNAVFOR.

3. Когато не може да се постигне извънсъдебно споразумение, искането за обезщетение се подава до комисия по исканията за обезщетение, състояща се от равен брой представители на EUNAVFOR и на приемащата държава. Уреждането на исканията става по общо съгласие.

4. Когато е невъзможно да се постигне споразумение в комисията по исканията за обезщетение, се прилагат следните правила::

а) искания за суми, по-малки или равни на 80 000 EUR, се уреждат по дипломатически път между приемащата държава и представители на Европейския съюз;

б) искания за суми, надхвърлящи 80 000 EUR се отнасят до арбитражен орган, чиито решения са задължителни.

5. Арбитражният орган, посочен в параграф 4, буква б), се състои от трима арбитри, като първият се определя от приемащата държава, вторият — от EUNAVFOR, а третият — по общо съгласие между приемащата държава и EUNAVFOR. Когато една от страните не посочи арбитър в рамките на два месеца или когато приемащата държава и EUNAVFOR не могат да постигнат съгласие по определянето на третия арбитър, въпросният арбитър се определя от председателя на Върховния съд на Джибути.

6. EUNAVFOR и административните органи на приемащата държава се договарят за необходимите административни мерки за определяне мандата на комисията по исканията за обезщетение и на арбитражния орган, приложимите в рамките на тези органи процедури и условията за предявяване на искания за обезщетение.

Член 16

Взаимодействие и спорове

1. Всички въпроси, възникнали при прилагането на настоящото споразумение, се разглеждат съвместно от представители на EUNAVFOR и от компетентните органи на приемащата държава.

2. Ако не е постигнато предварително споразумение, спорове относно тълкуването или прилагането на настоящото споразумение се уреждат между приемащата държава и представители на Европейския съюз изключително по дипломатически път.

Член 17

Други разпоредби

1. Когато настоящото споразумение се отнася до привилегии, имунитети и права на EUNAVFOR и личния състав на EUNAVFOR, правителството на приемащата държава отговаря за прилагането и спазването им от страна на компетентните местни органи на приемащата държава.

2. Никоя разпоредба от настоящото споразумение няма за цел и не може да се тълкува като дерогация от права на държава-членка на Европейския съюз или на друга държава, участваща в EUNAVFOR, произтичащи от други споразумения.

Член 18

Разпоредби за прилагане

За целите на прилагането на настоящото споразумение въпроси от оперативен, административен, финансов или технически характер могат да бъдат предмет на отделни договорености, сключени между командващия силите на Европейския Съюз и административните органи на приемащата държава.

Член 19

Влизане в сила и прекратяване

1. Настоящото споразумение влиза в сила в деня на подписването му и остава в сила за срок от дванадесет (12) месеца, след което страните се договарят да направят преглед на изпълнението му. Настоящото споразумение се подновява за последователни периоди от една година, освен ако някоя от страните не изпрати на другата страна едномесечно предизвестие за прекратяване.

2. Независимо от параграф 1 от настоящия член, член 4, параграф 7, член 5, параграфи 1, 2, 3, 6 и 7, член 6, параграфи 1, 3, 4, 6, 8 и 9, в членове 11 и 15, се прилагат от датата, на която първият член на личния състав на EUNAVFOR е разположен в приемащата страна, ако тази дата предхожда датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

3. Настоящото споразумение може да бъде изменено въз основа на писмено споразумение между страните.

4. Прекратяването на настоящото споразумение не засяга правата и задълженията, произтичащи от изпълнението на споразумението преди неговото прекратяване.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО долуподписаните надлежно упълномощени за целта представители подписаха настоящото споразумение.

Съставено в Джибути в два еднообразни екземпляра на френски език на шестнадесети юли две хиляди двадесет и шеста година.

За Европейския съюз

.....

За Република Джибути

.....